

W.O. 3422

1) Dane osobiste:

Bolesław Grzegorzewski, kapral, lat 45, nadworsca dróg kołowych w pow. Augustowski woj. Białostockiego żonaty 3-je dzieci.

2) Data i okoliczności aresztowania:

Dnia 24 września 1940r. przez Korpus Graniczny Armii Sowieckiej we wsi Pomiany pow. Augustowski, gdzie ukrywałem się u znajomych, przed spodziewanym aresztowaniem przez NKWD.

3) Nazwa obozu, więzienia itp.

Od dnia 27. IX. 1940r. do 26. V. 1941 w więzieniu w Grodnie od dn. 29. V. - 14. X. 1941 w obozie przymusowej pracy w Nielka Jnta w Komii A.S.S.R.

4) Opis obozu więzienia itp.

Oboz przymusowej pracy położony był na terenie północnej tundry, bagnowym, mieszkania stanowiły namioty, gdzie mieliśmy budować oboz przymusowej pracy garnicy. Pod względem urządzeń sanitaryjnych, higienicznych urządzeń żadnych nie było.

5) Skład więźniów:

50% stanowili zesłańcy z całej Rosji w więźności za przestępstwa kryminalne. Reszta Polacy w więźności funkcjonariusze P.K.P. oraz inni prac. Państwowi. Koleżeństwo i wzajemne odnośnienie bardzo ograniczone ze względu na wielką ilość zpieci pochodzenia Żydowskiego, Ukraińskiego.

6) Życie w obozie, więzieniu itp.

Pobudka była o godz. 4-tej - śniadanie 4^{go} składające się przeważnie z $\frac{1}{2}$ litra owsianki, godz. 5-ta wymarsz na robotę oddaloną od obozu o 10-15 km. Praca trwała 12-godzin

ben obiadowej prasowy, powrót godzi. 19-20. Kolacja 20³⁰
ogólnie - posiłek dzienny składał się z śniadania i kolacji.
Praca bardzo ciężka z względu jej wykonywania częstokroć
po kolana w wodzie, normy bardzo wysokie, zaś bardzo
słaba odzież, ubranie to co kto miał swego tym musiał
się obejść, życie koleżeńskie i kulturalne żadne.

7. Stosunek władz NKWD do Polaków.

W stosunku do podejrzanych o prawdziwy patrio-
tyzm Polaków, w czasie badań w więzieniu w Grodnie
stosowano badania urozmaicone torturami jak: zakładano
mokry worek na głowę i bity gumowymi pałkami po worku,
twierdząc, że to nie Ciebie a worek tytko, oraz zakuwano
ręce do tyłu i wieszano za nie, na przeciąg 5-10 minut,
a najczęściej stosowano bicie dłonią na kant w kość potyli-
ną głowę. 2. Kar najczęściej stosowano karcer zimny w ada-
mowym stroju.

8. Pomoc lekarska.

W więzieniu bardzo słaba w obszarze lepry.

9. Czy i jaka była łączność z krajem i rodzaj.

10. Kiedy został zwolniony i w jaki sposób dostał się do armii?

Dnia 14. października 1941r. z obozu w Wielkiej Suty.
do Armii Polskiej na terenie Z.S.S.R. 4. listopada 1941r.
w Tatyzzeranie, na podstawie skierowania władz N.K.W.D. bez-
pośrednio w dniu zwolnienia z obozu prasy przymusowej.

Emilian Boleśław kaps.